

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 11. mal. travna. 1884.

List 15.

Bogomorna sednica.

(Po K. L. — P. Hrisogon. M.)

(Dalje.)

Tretji posvet se je bil sošel v hiši Kajfovi 20 ali 25 dni po drugi seji, 16. marca l. 782 p. R. c., t. j. 2 dni pred terpljenjem Gospodovim. Evangelista Matej in Luka poročata, da namen posvetu ni bil prevdarjati, ima li Jezus umreti, ampak kdaj in kako bi ga vjeli, kako bi stvar na tihem izpeljali in brez hrupa. Kakor nalašč se jim ponudi Karijotčan. (Iš-Kariot, to je človek iz Karjota). Ta gre k zborovavcem, ter jim prodaja življenje svojega Gospoda. Pogodi se za majhno svotico, ter se dogovori o času in za znamenja. Ako da sine-drij prédse pripeljati Jezusa Nazarenčana, češ, da pre-iskuje in presojuje njega dela, ni li to kervavo zasra-movanje pravice, ostudna laž, farizejsko hinavstvo? Ne bo li toženec, bodi si nedolžen kakor koli, ne bo li 30krat k smerti obsojen, ako bo 30krat treba? Bogomor je bil že premišljen, sklenjen, določen, še preden se je tožba jela veršiti zoper Jezusa, ki je z neslišanimi ču-deži poterjaval svoja dejanja, namreč, da je Bog, česar pa ta judovska gospoda verjeti nikakor ni hotla. Ta navidezna postavnost, s katero se je imelo strašansko to hudodelstvo pokrivati, ni mogla biti družega kot naj ostudniša goljuflja, naj nesramnejša prevara.

Da jasno spoznamo, kako hudobno je bilo sinedri-jevo početje zoper Kristusa, oglejmo si nekoliko krimi-nalne postave Izraelcev.

Pravna načela nekdanjih Izraelcev stojé na naravni postavi, na svetopisemskih ukazih, ter se naslanjajo na modrost in previdnost izraelskih postavodajcev. Pred-pisana so načela, predpisane so oblike (forme) sojenja; vse to nam je ohranjeno v zadevnih spisih. Izročilo, ki hrani judovsko pravo po načelih in veršenju, še dan-današnji ni umolknilo. Vse to izročilo je najti v delu R. Juda, ter raztreseno po mnogih drugih enakoverskih spisih, tako, da je prav lahko določiti načela in oblike, po katerih se je imel ravnati sinedrij v takratnih krimi-nalnih dogodbah.

Navesti hočemo le one odredbe, ki se ozirajo na pravdo Odrešenikovo.

Kar zadeva zborove seje, je prepovedovala postava imeti jih v soboto, v praznik, predvečer sobote ali praz-nika. Prepovedane so bile sodnijske seje o vélikih hu-

dodelstvih ponoči, pred opravljeno jutranjo daritvijo, po opravljeni večerni. — Da je pričanje zoper toženca ve-ljalo, je bilo treba 2 prič. Vsaka priča je morala pri-seči, da bo resnico govorila. Izreki prič so morali biti skerbno preiskovani; morali so biti brez moči in neve-ljavni, ako se niso vjemali tako v stranskih kakor v glavni stvari. Slednjič krive priče so morale zapasti taisti kazni, ktera je zadela okrivljenca. — Pri zasliše-vanji toženca so bili človekoljubni, nekam usmiljeni pred-pisi. Toženec ni smel biti obsojen kar vnuemarno, tudi ako je sam obstal krivico. Posebnih zagovornikov postava ne omenja. Obdolženec se je zagovarjal sam. Pač pa ja bilo navzočnim dovoljeno besedo poprijeti obtožencu v prid; in to je bilo djanje, ki se je hvalilo kot ljudo-milo in blagovito. — Postavljeno je bilo, da pravda, zveršivša se s smertno obsodbo, se ni smela končati taisti dan, ko je bila začeta. V noči med začetkom in kon-cem pravde so morali sodniki po svojih stanovanjih, po dva in dva skupaj, pečati se z natankim preiskovanjem hudodelstva, ter vestno prevdarjati okoliščine govoreče za in zoper obsojenje. Zapovedano jim je bilo v tej noči biti posebno zmernim v jelu in pilu, da si ohranijo jasnega duha, ter da bodo zmožni stvar umno preiska-vati. Drugi dan so se vračali v sodnji dvor, zapore-doma oddajati svoj „kriv“ ali „nekriv.“ Zapisnikarja sta zapisovala glasove, eden obsoječe. K obsojenju sta bila dva glasa več potrebna kakor k rešenju. Vsaka obsodba zunaj „gazita“ izrečena je bila neveljavna.

Ako primérjamo našteta načela in pravila z rav-nanjem, ki se je veršilo v tožbi zoper Jezusa, pokaže se nam z največo belodanostjo in gotovostjo, da po sveti postavi, po svetem pismu, in mitri ukazovana pravila, so bila uaj nesramnejše prelomljena in teptana. Ta pravda po nobenem načinu ni bila sodnijska preiskava; bila je grozoviti umor. — Po natanki in primerjavni preiskavi naštevata pisatelja krivic, manjših in večih prestopov pravice in obravnave, ki so v tej pravdi se zgodile, nič manj kot 27. Naštejmo jih naj zaporedoma. Kteri hočejo se o tem nadrobneje podučiti, naj prebirajo sloveče delo samo. — Zatožbo zoper Jezusa je sinedrij obravnaval v dveh sejah. Ena je bila koj v četrtek ponoči 17. marca, druga v petek zjutraj prihodnjega dne, 18. marca. Oziraje se na hebrejsko navado, po kateri so šteli čas od solčnega zahoda pa do družega zahoda, vidimo, da ste bile obe seji zvečer pa zjutraj

taistega dne, t. j. 14. nizana l. 4034 po stvarjenju sveta. Vsi štirje evangelisti govoré o teh dveh glasovitih sejah.

Toliko da je bil Gospod vjet, že so ga peljali pred sinedrij, zbrani v Kajfovi hiši (Mk. 14. 53). Bilo je pa ponoči (Jan. 13. 30): prva krivica, ker sinedrij se nikdar ni smel zbirati ponoči. — Večerna daritev je bila že opravljena, toraj je bila vsa sodba nepostavna: 2. krivica. — Bil je prvi dan opresnih kruhov, predvečer velikonočnega praznika, dan, ki je prepovedan k očitnim obravnavam: 3. krivica. — Zapisano je, da je Kajfa zasliševal Jezusa (Jan. 17. 19), tisti Kajfa, ki je v poprejšnji seji povdarjal, da je potrebno Jezusa umoriti, da to zahteva občni blagor, da Jezus je sovražnik narodnega prospeha. Tu imamo tožnika, ki je ob enem sodnik, verhu tega še predsednik sinedrija in celo voditelj obravnave sodnijske! Kajfa, oddavši tožbo, ni imel nikakoršne pravice več še dalje sodnik biti, ampak tožbo le podpirati; ni imel pravice sodstvo voditi, ampak dokaze pripravljati: njegovo pravo mesto je bilo toraj med pričami, a ne med sodniki. Po človeških postavah, a zlasti po judovskih je prepovedano tožniku biti sodnik: 4. v nebo vpijoča krivica. — Kajfa je stavil Jezusu prašanja o njegovem uku, o njegovih priveržencih in slednikih, t. j. učencih. Namestu da obravnavo pričanja, tožbo ali hudodelstvo naznanja, priče zaslišuje, pa jo pričanja z zvitim in prekanjenim izpraševanjem, toženca loveč, ter mu skrito past nastavlja? To nasprotuje naj prestejšim načelom in podlagam samega hebrejskega prava kar popolnoma: 5. krivica. Mirni, krepki a odločni odgovor Jezusov, da je očitno učil, pred vsemi ljudmi, da skrivaj nič ni govoril, da toraj ni prašati njega, ampak poslušavce njegove, še bolj razodeva Kajfovo krivičnost. Neslišano je, da bi se tožba obravnavala kar iz celega, pa da se poprej ni naznanilo hudodelstvo, ktereja je Jezus tožen! — Modri, popolnoma pravični zavrnitvi Gospodovi sledi udarec v obraz, ki mu ga dá osorni divji birič: 6. krivica. To krivico, ktero sinedrij molčé odobruje, sodbo dela še geršo. Postava deva zatoženca v varstvo sodnikovo, da bodi varen in nedotakljiv, do obsodbe. Sloveči dilema (dvoklep), s katerim Jezus biriču odgovarja, jasno kaže, kako ostudno je bilo očitno zasramovanje, ktero je Gospod terpel z udarcem. Da Jezus naravnost ni grajal Kajfa, ki je tako potuhnjenost dovolil, zgodilo se je (kakor sv. Jeronim opazuje) zavoljo njegove duhovske časti, ki jo je imel ta hudobnež. (Dalje nast.)

Govor pri pokopavanji r. š. g. župnika Jurija Krašovica.

(Konec.)

Kako ponižni so bili, ve vsak; ali tega ne, da so celo želeli, kakor v testamentu stoji, da bi po njih ne bilo nič govora ali pridige. Oj bodite ponižni tudi vi, vas mrtvi vaš fajmošter učé; le pogledjte v današnji sv. evangelij, kako ponižna je bila Marija: „Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Kdo pa se je mogel bolj ponižati, kakor se je Sin Božji J. Kr., ki se je včlovečil, ponižen (pokoren) bil do smerti, smerti pa na Križu. O ne napihujte se, posebno vi mladi ljudje, ki se toliko zanašate na svojo lepoto, moč, zdravje; le pogledjte tukaj na g. fajmoštra, kaj da je človek.

Veliko so ranjki premišljevali in mislili na britko smert. Že pred tremi leti, toraj še zdravi, so si v Ljubljani naročili mašni plajš za svoj mertvaški oder, za na pare. Rekli so sami! Zdaj sem si kupil smertni plajš. Sami so si pri mizarji naročili trugo že pred več mesci, sami so si prostor izbrali, kjer bodo ležali in počivali do sodnjega dne. Res, kdor tako v življenji

na smert misli, ne more smertno grešiti. Spominjaj se svojih poslednjih stvari in vekomaj ne boš grešil! Oj predragi! imejte tudi vi vedno smert pred očmi, in vekomaj ne bote grešili. Kako da so vedno na smert mislili, kaže tudi to. Bili so še v Kranji pri slavnem dekanu Slugu, in so si za spomin izbrali pri njih — veste kaj? Lepo, iz bele tvarine (alabastra) narejeno mertvaško glavo, ktero so dekan Sluga iz samostana iz Kostajnovice, kjer so bili poprej menih, seboj prinesli in ktero so podarili enemu svojih g. duh. pomočnikov. Kako so premišljevali resne reči, ki nas čakajo po smerti, kaže tudi, da so dali resnobno podobo naslikati na mertvašnici, namreč strašni stan v vicah. Kako so pa bili v svoji hudi 20 mescev in 5 dni dolgi bolezní potpežljivi, celo večkrat šalji, se je le čuditi. Imeli so posebni dar božji: da potpežljivosti; le od pustnega dne, ko jih je pervikrat prav hudo zagrabilo, so večkrat rekli: „Iluda je bolezen, pa grenko pripravljanje za smert, grenka je vojska.“ Molite zame, da bi mogel voljno terpeti, ker človek je slab, so rekli. Oj bodite tudi vi potpežljivi v vseh nadlogah, križih in težavah. Jezus Kristus učí: Kdor hoče moj učenec biti, naj zatajuje sam sebe, naj nosi voljno svoj križ in naj hodi za menoj.

Poglejmo njih dobrotljivost. Koliko so storili revežem, veste vi bolj ko jaz. Glejte, ko so imeli bolj revne bolnike, so opoldan, kar je ostalo, v papir zavijali in revežem nosili. Tako so se tudi na zadnje spomnili revežev, ubožnih študentov v Ljubljani, t. j. študentske kuhinje, kjer okoli 100 študentov vsaki zastonj kaj živeža dobiva; bolnih, revnih duhovnikov, misijonarjev v Bosni. Tukaj Marijnega altarja, kot velik častivec nebeške Matere, s precej veliko svoto denarja; cerkve sv. Mihela na Blokah, cerkve sv. Križa in mnogih družih potreb. Oj, predragi! kakor vas tu v ječi temni ležeči vaš g. fajmošter učé, bodite tudi vi dobrotljivi, milostni! Glejte, sodnji dan bo Gospod nas sodil po dobrih delih: bil sem lačen, žejen, nag, v ječi, bolan, in vi ste me nasitili, napojili, oblekli, obiskali — pridite in posedite nebeško kraljestvo, ktero vam je pripravljeno od začetka sveta. Neusmiljenim pa bo odkazal večni ogenj, kateri je pripravljen satanu in njegovim angeljem.

Iz tega smemo soditi, da tudi preblagemu r. veljajo besede: „Blagor jim, kateri v Gospodu umerjó, ker njih dela gredo za njimi.“

Kdo umerje v Gospodu? Tisti, ki je v Gospodu in za Gospoda živel. V Gospodu živeti se pravi, sklenjen biti z Bogom, kakor učí sv. apostelj Pavel: „Živim, pa ne jaz, ampak Kristus živi v meni.“ Za Gospoda živi tisti, ki za njega dela, terpi, svoje dolžnosti spolnuje. V Gospodu in za Gospoda živi, kdor živo v njega veruje, trdno v njega upa, goreče njega ljubi. Blagor mu, kdor v tej živi veri, v trdnem upanju in v goreči ljubezni živi in umerje, ker nad njim se spolni, kar Kristus govori: „Kdor v mene veruje, bo živel, akoravno umerje.“ Vera se spremeni v gledanje, upanje v vživanje, ljubezen pa nikoli ne mine.

Il koncu pa imam vam še nekaj povedati. Zadnji večer, v petek na večer, bilo jim je silno slabo; stali smo bili okoli njihove smertne postelje, eden gospodov jih tolaži in jim govori o veliki kroni v nebesih. Ali kaj pravijo? „Kje je zapisano?“ da namreč prav gotovo pridem v nebesa. Lejte; saj tudi sv. apostelj Pavel piše, da moramo s strahom in trepetom delati delo svojega zveličanja. Še svetniki so se tresli na smertni postelji. Zato vas, spoštovani poslušavci, posebno gg. duhovni sobratje, povabim in prosim, ne pozabimo jih v svojih molitvah, in še posebno zdaj pri veliki sv. maši za nje molimo, spominjajmo se jih sicer pri sv. mašah. Zdihujmo s prerokom Davidom: „Iz globočine vpijem k

tebi, Gospod! Gospod usliši moj glas. Ako boš zavoljo pregreh odgovor tirjal, kdo bo obstal; ali pri tebi je usmiljenje in obilno odrešenje! Naj v miru počivajo, in sveti naj jim večna luč!

Iz Mariborske diecezanske sinode.

XVII.

De observandis Synodalibus statutis.

(Konec.)

Cum experientia teste omnis inter christiani nominis homines perversitas non tam ex legum defectu quam potius ex earum neglectu oriatur: statuimus hisce et omni sollicitiori modo instamus, ut sanctiones et decreta hujus Synodi, quae vix novi quid continent, quod non jam pridem sive Ordinationibus Nostris et Constitutionibus sive Summariis conferentiarum sic dictarum decanalium Venerabili Clero Diocesano innotuerit, ubique effectui et executioni mandentur.

Quapropter Vos imprimis, parochos et animarum curatores et custodes Dominici gregis! admonemus et cohortamur, ut quae in hac Synodo utiliter et salubriter statuta sunt, non tantum ipsi strenue exsequi studeatis, sed et in gregibus curae Vestrae pastoralis commissis in usum et fructum deducere satagatis, forma facti gregis ex animo in hoc omnium virium nisu intenti, ut gregem Vestrum pascatis et recto tramite deducatis per vias Domini ad salutem perennem.

Similiter etiam omnes quoscunque superiores et auctoritate pollentes sive saeculares sive regulares, prae caeteris autem Vos, Decanos foraneos! qui non immerito oculi et manus dextera Episcopi nuncupamini, rogamus, obtestamur et obstringimus, ut hisce Synodalibus decretis in Vestris districtibus diligenter exequendis intendatis et omnem operam navetis sicque viribus unitis obsecundetis votis Nostris, convocatione hujus Synodi manifestatis, ut omnes et singuli, quando apparuerit Pastor pastorum, accipiamus immarcessibilem gloriae coronam, quod Deus concedat in Misericordia Sua!

Ne vero quis sub praetextu ignorantiae hujus Synodi decreta vilipendere aut negligere praesumat: decernimus et mandamus, ut quantocius typis impressa publici juris evadant sintque singuli, sive huic Synodo interfuerint necne, in conscientia sua obstricti editionis eorum exemplar intra 30 dierum spatium sibi comparare et pro agendi norma sibi proponere.

„Quicumque autem hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia Dei.“ (Gal. 6, 16.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Duhovsko past. I. del.*) Oseba pastirjeva, homiletika, katehetika. Slovenskim bogoslovcem in mašnikom spisal Ant. Zupančič, profesor pastirstva na Ljubljanskem bogoslovnem učilišču. Založil pisatelj. Prodaja „katol. bukvarna.“ To že davno doželjeno in pričakovano delo je kakor nalaš za pirhe v prav lepi obliki, v veliki osmerki na 280 straneh iz katol. tiskarne prišlo na svetlo. Papir in tisk je izversten, vsa knjiga elegantna. Cena 1 gld. 20 kr. v bukvarni, po pošti 10 kr. več (toliko za marko.)

G. pisatelj je od pokojnega milgsp. kn. škofa Janeza Krizostoma dobil nalog, da naj to delo sestavi in za tisk pripravi, ker dosedanj spisan sošitki te véde, dosedaj v rabi, so se postarali po duhu in jeziku in jih tudi več ni lahko dobiti, pravi pisatelj. Oklenil se je izdelovaje pastirstvo slavnoznane P. Ign. Schüh-ove

knjige, njene glavne razdelitve in po večem razverstitve v učni tvarini, sem ter tje sprejel je iz nje tudi poednosti. Izdal bode g. pisatelj „pastirstvo“ v štirih delih zaporedoma, da olajša sebi delo, čitateljem pa naročevanje, kakor pravi v predgovoru, ter pride čez nekoliko mescev drugi del, ako bode vstreženo s prvim.

Prav ljubo bi bilo g. pisatelju, ako bi mu kateri skušenih duhovnih pastirjev naznanili kacic želja in misli o naslednjih tvarinah, ki so: splošnja liturgika, očitne ljudske pobožnosti, duhovne dnevnic, sv. maša, zakramenti, blažila (sacramentalia), duhovna vladja, nauk o župnijskih matrikah.

Dosedanji profesorji pastirstva na tem učilišču so že od davno učili to tvarino tudi v slovenskem jeziku, in sicer po spisih. Krajši taki spisi, kolikor vemo, so bili od ranjc. semeniškega vodja J. Zupana. Obširno „pastirstvo“, prav priljubljeno in takrat v spisih zelo razširjeno med duhovstvom, je bil spisal goreči bogoslovski prof. in kanonik Jožef Poklukar in si je o tem pridobil velike zasluge, kajti prederl je bil novo pot, zlasti tudi oziroma na terminologijo, in če tudi ni bilo vse ravno klasiško, se vender, kolikor je znati, po večem še zdaj rabi in marsikaj njegovih besed tudi po drugih cerkvenih bukvah dobro služi. Mnogi še živi njegovih učencev gotovo dobro pomuijo, koliko borbo je imel blagi g. v tem oziru, da bi dobil čisto primérnih izrazov, in kako je bil hvaležen, ako mu je kateri povedal pripravno, pri ljudstvu navadno besedo za kak pogrešan tehničen izraz.

Bodimo tedaj hvaležni, da je zdaj slovensko bogoslovno slovstvo obogateno z novo knjigo, ktera bodi čast. gg. duhovnom in bogoslovcem iskreno priporočena. Sežejo pa naj berzo po nji, kateri jo želé vhititi, ker, žali, je natisnjena le samo v 800 iztisih, in toraj je tudi omenjena cena prav majhna za tako delo.

Iz Planine. 1. aprila. Pri nas imamo doma precejšno nalogo. Delamo namreč „iz obljube“ cerkev „Sv. Duha“, nad Planino, kjer je že poprej bila, pa v dobrih časih vsled neprijaznih postav cesarja Jožefa so jo pustili razpasti; zdaj pa, ko so slabi časi, ko nas pogoste povodnji, kabolica in sploh slabe letine tlačijo, so se vneli, da hočejo iz obljube prijazni hramček Božji zopet postaviti. Vže leta 1882 smo začeli zidati, in lansko leto smo ozidje pod streho spravili, pa vnanje delo vedidel zveršili. Letos pa bo, upam, tudi notranja naprava doveršena. K temu delu nas je najbolj vnel imoviti gospod Ant. M. v Ljubljani, nekdanj v Planini stanujoči tergovec, ker obljubil je tavžent gld., ako se dela lotimo, pa tudi v resnici nam že 1600 gld. podelil. Ta stavba stane že dozdej nad 4000 gld. brez vsega materiala in vožnje, ktera je bila silno težavna, ker so mogli vse na hrib po stermem klancu s trojno priprogo dovažati, vsa vožnja bi bila proti plači stala dosti nad dva tisuč, pa vse so prostovoljno farani storili, da bi se le važna beseda v ustih starih ljudi spolnila: „Dokler ne bo cerkve sv. Duha, ne bo v Planini kruha.“ — Tudi zvonove bode blagi g. M. napravil.

Požar. V soboto, t. j. 5. mal. travna, ob ¼ 4 popoldan vnelo se je v Jurinvasi na nekem podu; požar se je hitro širil in upepelil 6 gospodarjem vsa poslopja in imetje. Ker je bilo zarad suše vse suho in so poslopja kot tudi hiše lesene, je bilo nenadoma vse v plamenu, ljudi razun otrok ni bilo doma, ker so eni na polju, drugi v vinogradih delali in otehi niso drugega kot goved; zgoreli so tudi prešiči in jagnjeta. Tudi cerkev sv. Marjete je bila v veliki nevarnosti, ker je komaj 2 seznja od gorečih poslopij; zvonik, s škodljami krit, se je trikrat vnel, vendar so serčni ljudje z malo brizgalnico, edino v župniji, serčno ga rešili. Zavarovani so bili 4 pri „Slaviji“ za male svote. Zažgali so neki otroci? — Lansko leto 31. mal. serpana so pogoreli 4 gospo-

darji na Mehovcu, zdaj pa tu; ljudstvo je že sicer revno, po takih nesrečah postane še bolj siromašno. Prosim tedaj v imenu Božjem: Usmilite se dobrih pa revnih ljudi! Zgorel jim je ves živež in obleke imajo le, kar je kdo na sebi imel. Vse se bo na velikonočne praznike radovalo, ti reveži pa bodo tužno gledali na kupe ogorkov in pepela, ki jih spominjajo njih zgubljenega imetja. Za vsaki nar manjši dar zahvalim se že naprej usmiljenim dobrotnikom, in zagotavljam jih, da ne bodo nevrednim podelili svojega milega daru.

V Mehovem, 6. mal. travna. *Janez Virant,*
župnik.

Griže pri Celji, 3. aprila. Njih Veličanstvo presvitli Cesar Franc Jožef I so za novo farno cerkev v Grižah na Štajarskem 200 gld. darovati blagovolili. Duhovni pastir in duhovnjani so priserčno hvaležni Njegovemu Veličanstvu za blagodušni dar.

Na Krasu (Tomaj 6. mal. travna.) Ljuba „Danica“! V zadnji številki si priobčila: Nekaj prav lepega o slavem prelatu Segur-u; vgodila boš svojim bralcem, ako jim poveš kaj več o tem vzornem duhovniku. Kar jaz znam, rad objavim a rad bi sam kaj več o njem zvedel. (Pri bukvarjih se da naročiti na Segurove spise, katerih mora biti precejšnje število. Vr.) V neki laški knjižnici berem te-le besede slavnega M. Segur-a: Tretji red je za Cerkev to, kar je framasanstvo za prekucijo ali punt. Prekuc razširja, kolikor more, svoj tretji red; naj bo pa tudi sv. Cerkev zadovoljna, da vidi svoje lepo čisto framasanstvo razširjati se povsod, da se oživlja vera rečnost, spokornost in ljubezen.

Tukaj bi jez opomnil: Brezbožni framasoni zatirajo vero, keršansko življenje, širijo poganstvo, spodkopavajo oltarje in prestolja. Imenujejo se proste zidarje; pa oni niso zidarji, ampak razdiravci. Njih število je ogromno, njih delovanje neumorno. Tim na uztuk (nasproti) naj bi se keršanski junaki poprijeli čistega framasanstva, t. j. tretjega reda sv. Frančiška, ter se kot novi Makabejci ustavili temni družbi. Čisto cerkveno framasanstvo je že osnovano. Velikega mojstra ima v sebi svetega očeta Leona XIII, podmojstri so škofje in samostanski predstojniki. Framasoni imajo po velikih mestih povsod svoje lože (morda tudi v beli Ljubljani ni čisto brez framasonov?); mi pa vzdignimo keršanske lože tretjega reda v vsaki duhovniji! — Framasoni se ločijo v višnjeve in rudeče, kakor imajo pregačo obrobljeno, ali višnjevo ali rudečo; višnjevcu ne znajo nič ali celo malo o skrivnostih svojega reda, ti so le slepi pomagači rudečim bratom, kakor bi rekel, fantini, ki mojstrom mavto mešajo in jo delavcem donašajo. Red rudečih ima 30 stopinj v sovraštvu proti Bogu in proti sv. Cerkvi, kakor proti vsaki posvetni oblasti. Osemnajsti red se imenuje: rožni križnik in zapoveduje punt proti Bogu in vojsko proti „Nazarejcu“, t. j. proti Jezusu. Trideseti red (stopnja) je: vitezi kadoš, t. j. vitezi črnega orla, in zapoveduje punt proti vsaki oblasti.

Ali bomo to mračnjaško družbo hladnokervno gledali, in mirno terpeli peklensko počenjanje proti Bogu, proti cerkvi, proti cesarju? Ne! Poslušajmo glas svetega Očeta, ki pravijo: Sveti Frančišek je o svojem času svet rešil, in sedaj ga bo rešil tretji red. — Osnovajmo lože čistega framasanstva, (razširjajmo 3. red sv. Frančiška) — in če bo temnih bratov na milijone, nas naj bo pa na stotine milijonov. Odkrivajmo njih dela, zdrobimo jih in pomandrajmo jih v prah! Tako nam Bog pomoz! in sv. Frančišek!
*Frair Orban **

S Teržaščine, 1 aprila. (Dalje.) V zvezi s temi društvu „kerščanskih mater in hčeri“ je p. Ratisbonnova

vatanova redovnica „Sionskih sester.“ Brata Božidar (Theodor) in Alfons Marija Ratisbonne, kakor je menda vsem čitateljem „Daničnim“ znano, sta se iz judovstva spreobrnili h katoliško-kerščanski veri, ker sta vkup ustanovila red „Sionskih sester“, da bi te podučevale zlasti take judovske dekleta, ki želé prestopiti h katoličanstvu. Potlej se je ta vstanova v svojem delovanju razširila, da so v šolo sprejemali tudi druge deklice, posebno sirote. P. Teodor Ratisbonne (lazarist), ki je letos (18. januarja) kot 82leten starček umrl, je bil dal vse svoje premoženje in z doneski vred (pol mil. gld.), ki sta jih dobila on in brat, in je ustanovil v Parizu velikansk zavod (žensko odgojilnico), v katerem se podučuje do 500 gospodičin iz najvišjih krogov vradnikov in bogatašev. Celo najzagrizenejši nasprotniki sv. katoliške Cerkve v Parizu pošiljajo neki svoje hčere v šolo k sionskim sestram. Taka silno blagonosna naprava se je pod vodstvom p. Alfons-Marija-Ratisbonovim ustanovila v Jeruzalemu v samostanu „Ecce homo.“ Pozneje še v Carigradu, v Moldaviji v mestih Jaš-u (Jassy) in v Galacu. V našem cesarstvu ima sedaj Terst to prednost, da so se „Sionske sestre“ naselile. Začasno so kupile neko pristavo blizu terdnjave sv. Vita, ter imajo že nekaj (18) notranjih gojenk, gospodičin iz vradniške in bogataške aristokracije, in nekaj zunanjih. Prednica je došla iz Pariza. Učilni jezik je francoski. Ni mi treba dostavljati, da je vsa odgoja v strogo katoliškem duhu. To je neka visoka šola za gospodičine, da ne bo treba roditeljem pošiljati v daljne mesta svojih hčeri, ko so dekončale ljudske šole in želé še višjega izobraževanja. —

Tiska se marljivo in bo kmalo dokončan nov „libellum dioecesanum“ (dostavek k brevijariju), kajti v poslednjih 25 letih, odkar je bil tiskan teržašk „libellum“ (1860), je bilo razglašanih mnogo novih svetnikov, ki imajo lastne življenjopise in officije.*)

Tudi se za tisk pripravlja nov škofijski obrednik (rituale), da se enakomerno vredi očitna ali javna, zlasti popoldanska služba božja. Najbolje bi bilo, da vsi škofje po slovenskih pokrajinah enakomerno, kolikor mogoče, vravnajo svete obrede, ter podložnemu duhovništvu naročé, da se strogo ima ravnati po odobrenih in poterjenih cerkvenih prepisih. Ako se kaj premeni, je treba ljudstvo podučiti, zakaj se kaj drugače dela ali moli, kakor je bilo do sedaj navada, sicer se lahko pripeti, kakor nekemu župniku pri velikonočnem izpraševanju. „Oče, povejte koliko Bogov je?“ vpraša župnik. „Sedem!“ odgovori stari mož. „Kako? ali niste slišal, kaj vas prašam?“ „Čujem, čujem. Pa vejo, zakaj pravim sedem bogov, — ker pomnim svoje dni sedem farmanov (župnikov), in vsak je nekaj drugače učil. Torej je sedem vér, sedem bogov. Sveti Pavel pa pravi: En Bog, en kerst, ena vera.“ Se vé, da je župnik si ta nauk zapomnil, in starčeku razjasnil, da če je zdaj kakšna drugačna beseda vpeljana, kakor je bila prej v rabi, da ni še s tem vera premenjena. Ali razvidno je iz tega, kako globoko vkoreninjena je v prostem ljudstvu misel, da vera in obredi, enkrat vpeljani, se ne smejo preminjati kakor vreme, ampak, da ostanejo stalni in trdni, kakor kamni, ki so v poslopje vzdani.

Mala s varica zadostuje včasi, da se kak nevednež ali prostak moti. N. pr. Križ delajo po Kranjskem sploh na taki način kakor dalje po severnih deželah,

*) Živa potreba tacega „libella“ bila bi tudi v Ljubljani — v pripravišem formatu kot je dosedanj, — ker tistih posebnih listkov je že toliko, da o potrebi mora človek včasi dolgo berskati in iskati, predno zadevne lističe dobí. Se vé, da marsikaj bi bilo treba bolje vrediti. Mnogostranska želja bodi priporočena prihodnjemu višjemu pastirju. Vr.

*) Ako Vam ljubo. Vam še kaj pišem. Pis. — Odgovor. Vselej prav drago; prosimo. Serčno pozdravljeni. Vr.

t. j. tri križke, na čelo, na usta in na persi. Po Primorskem pa se križajo večidel s celo roko, kakor je to navada po Laškem, in sploh po južnih deželah, dotakniviši se čela, sredi pers leve in desne strani. Tako se dela med drugim pri sv. maši. Pokojni škof Dobrila je rajše videl, da so otroci s celo roko se pokrižali, kakor da so s palcem se „žegnali.“ Ložej se otroci naučé s celo dlanjo se križati, en sam križ delati, kakor tri; navadno prehitro izrekajo: Očeta in Sina in sv. Duha, že na čelu, da za usta in persi ne ostane kot znamenje brez besede. Tudi odraščeni delajo mnogokrat prav nerodno tri križke, ali v resnici križev še ne delajo, le samo prav hitro in malo se dotaknejo čela, ust in pers, ter naredé križ brez vse pobožnosti. To sveto znamenje se mora delati prav in pobožno. Katoliški kristjani delamo križ s stegnjeno dlanjo desne roke dotakniviši se sredi čela, rekoč: V imenu (Boga) Očeta, potem sredi pers, rekoč: in Sina, nató na levo ramo: in svetega, pa na desno ramo: Duha. Amen., tako da so štiri deli križa, navzgor, navzdol, na levo in desno enako dolgi. Katoliki se razločujemo po načinu kakor križ (veliki) delamo od „gerkov,“ ki potegnejo od desne proti levi strani, kar je napačno. Kristus, ki je iz nebes (od zgorej) prišel na zemljo (doli), nas je s svojo smertjo na Križu odrešil, od leve strani (na kateri bodo sodnji dan stali pogubljeni) nas je pripeljal na desno stran, kjer bodo stale zveste ovčice Kristusove, katerim poroče: „Pojdite v večno veselje.“ (Mat. 25.) Kako častljivo je znamenje sv. Križa, ako se pobožno in prav naredí! Sloveči pridigar jezuit P. Ravinjan je pridigal v veliki cerkvi Notre-Dame v Parizu pred množico izbornih poslušavcev. Že križ njegov je bila pridiga. Protestantski pastor, ki je iz radovednosti prišel ga poslušat, ni mogel se zderžati, kadar je videl, kako slovesno in pobožno se je slavni pridigar prekrižal, ter je rekel nekemu sosedu: „S križem je že pridigal, ako bi drugzega ne govoril več!“

Znamenje sv. križa ima v sebi vso kerščansko vero, ter nas spominja na posamične skrivnosti: sv. Trojice, včlovečenja Jezusovega in našega odrešenja, značaja edinstvi sv. Cerkve, milosti in večnega zveličanja, ktero nam je došlo po zasluženji Kristusovega trpljenja; opominja nas s štirimi roglji (deli) na štiri glavne čednosti kerščanskega življenja: na ponižnost, uboštvo, čistost, pokorščino; usmiljenje in ljubezen se združuje v središču križa.“ (Segur: sv. maša cap. XIX.)

Zakaj se pri sv. maši pri evangeliju pokrižamo na čelo, usta in persi, to je vsakemu znano, ki se je količkaj katekizma učil. Svoj lepi in globoki skrivnostni pomen ima tudi trojni križek. Lepo opeva pomen sv. križa krasna pesem velicega petka (zložena od Vinancija Fortunata † 610): „Kraljevo znamenje stoji, Skrivnostni križ se nam svitli itd.)

Počesčen bodi sveti križ,

Le ti nam zdaj še up vzderiš,

Le ti nam milosti deliš!

Preženi greh iz naših hiš.

Tisočkrat je že križna skrivnost spevana v vsih jezikih, a popolnoma ni mogoče vsestransko je razumeti, še manj natančno popisati. Ta knjiga ima toliko strani, da ni moč je vse prebrati, ako tudi sto lét živiš, ter jo noč in dan prebiraš.

Vevnica.

Duhovski stan.

6. Strah! — duhovska vlada.

(Dalje. Op. Prim. št. 7.)

Trebalo bi skoro malo opravičiti se, da se ne ravna „Vevnica“ po strogih časnikarskih pravilih, ampak si

kar sama dovoli odpust ali celo daljše počitnice, ne meneč se, kako malo da se s tem prikupuje svojim častilcem. Žali, da tudi sedaj ne kaže nič prave volje poboljšati se. Izgovarja se, da ima mnogo opravila, kar nam sicer ne gre prav v glavo: Vsaj vevnica pač ni za druga opravila, kakor za vejanje. Mogoče bi bilo, da se v druge kupe vtika in začeto delo pušča: na dveh krajih h krati, se vé, da tudi naša vevnica ne more biti.

Zadnjič se je bila na neko strahovito podobo zagnala, ki ji pravijo „duhovska vlada.“ Skušala je s tem dokazati, da je to samo prazen strah, katerega kličejo duhovski nasprotniki na pomoč, kader hočejo ostrašiti odrasle, velike politične otroke. In zelo si je gnala k sercu tako nepošteno ravnanje nekaterih ljudi. Vsakdo vé dobro, da se človek z napuhom, preširnostjo in zlasti še z vladoželjnostjo, ako hoče povsod in vedno gospodariti, zelo zelo zaméri. Nihče si ne nakoplje lože in hitrejše sovraštva svojih bližnjih, nego tisti, ki razodeva pri vsaki priliki svojo oblastnost. Ni torej težko umeti, da se zamore s takim opravljanjem, podtikanjem spraviti marsikoga v zelo slabo ime. Le šepetaj enemu izmed dveh prijateljev tako na uho: „Misliš, da te tvoj prijatelj res ljubi? Ne bodi vendar tako priprostege uma! Ali ne vidiš, da te ima samo v svoji oblasti? — da te samo rabi za svoje namene? da ne pusti tebi ničesa veljati? Ali ne spoznaš, kako je napuhnen ta človek, zraven pa prazen, ki le zato ponuja svoje prijateljstvo, ker drugače ne more priti do svojega namena?“ — Enako govorijo sovražniki duhovstva tudi ljudstvu: „Neumno ljudstvo! Meniš li, da je duhovnikom kaj mari za tvoj blagor in tvojo srečo? Le gospodovati hočejo nad teboj, rabiti te hočejo za svoje samopridne namene, in da bi to lože delali, ti ne odpuščajo priti do omike, ti zabranjujejo čitati in ti govoré, da je greh, ako jih ne slušaš. To so pač hude iskre, ki padajo na pripravna tla, kajti ničesa ne moremo teže prenašati, kakor, da bi kedo nad nami imel oblast; zlasti se pa dandanes upira vse povprek vsaki oblasti. Vsakdo hoče biti sam svoj gospod, sam svoj sodnik, sam svoj svetovalec. Zato se svet celo Bogu upira. „Zakaj pa da bi imel Bog oblast nad mano? tako govori, — jaz ne poznam nobenega nad seboj in se ne menim za nobenega.“ V takem času pač ni brez vspešno podtikati duhovstvu vladoželjnosti. Iz lastne skušnje in iz obilo drugih izglede vsem, da se po tej poti, s takim podtikanjem neti pravo „smertno“ sovraštvo med ljudmi do duhovstva. In zdi se mi, da govorim resnico, ako pravim: Naj več zagriženih sovražnikov sv. Cerkve sovraži naj bolj njeno dozdnevno, namišljeno vladoželjnost. Zdi se mi, da tudi v prostozidarskih ložah se goji sovraštvo do sv. Cerkve naj bolj, ker jo sovražijo kot vladarico narodov. Ako bi dopustil Bog v svoji neskončni previdnosti, da bi kedaj odpadli udje sv. Cerkve svojo mater teptali, — uverjen sem popolnoma, da se bode takrat pri večini njenih nasprotnikov serd spremenil v pomilovanje in vsi njeni nasprotniki ji bodo postali prijatelji. Ne verjamem sicer, da bi sv. oče papež nameravali res zapustiti Rim; toda ako se to zgodi, ako bodo morali kot iz svoje hiše pregnani oče bežati pred svojimi lastnimi nehvaležnimi otroci: začul se bode po vsi Evropi krik usmiljenja in pomilovanja.

A tukaj nam ni govoriti o takih dušeslovnih premembah, marveč o postopanju duhovskih nasprotnikov, ki pitajo z vladoželjnostjo duhovnike in zbujajo sovraštvo do njihovega stanú.

Ravno v takem bojevanji proti duhovstvu pa se kaže prav jasno, kako so nekateri ljudje — ne vem, bi li rekel — hudobni ali slepi. Za živi svet, tako bi človek nejevoljen zaklical, kaj pa vendar mislite o du-

hovstvu? Ali priznavate, da ima kake dolžnosti in kake pravice, da ima nalogo delovati po povelji Gospoda Zveličarja po vsem svetu, učiti sv. vero, kersčevati, svariti, pasti ovčice in jagnjeta? Ali priznavate to? In ali priznavate, da si je duhovnik popolnoma svest te svoje naloge. — da ga žene prepričanje njegovo na delo? Ali priznavate tudi, da duhovnik vé, kolika da je njegova naloga, katere meje da ima, s čim da se ne sme pečati, ne baviti brez greha? Dobro, ako to priznavate: zakaj pa vendar psujete duhovstvo, da je vladoželjno, oblastno, ako izveršuje svoje dolžnosti, svojo nalogo? Zakaj sodite po svojem malóvernem mišljenji duhovsko delovanje? Ako duhovnik opominja in svari, tedaj vi precej zakličete: to je oblastnost, to je vladoželjnost! — seveda za vas, ki nimate nobene stvari za greh in ne mislite raje dobrega o svojem nasprotniku, nego slabo. Kaj pa naj vendar stori duhovnik, da ne bode vladoželjen? Dene roke križem in k večemu hvali, kako pameten da je svet, kader dère v svoje pogubljenje? Červ se ti zvija pod noge, ako zadeneš nanj, mušica se upira se svojimi nogami, ako jo primeš: duhovnik pa da ne bi smel boriti se za svoja načela, za svoj obstanek, zoper nasprotnike v veri in nravi? — Nesrečen čas, kličem tudi danes, ki tako slabo mišljenje in nasprotovanje porodiva, ki verjame podpihovanstvu in sovražni vestnost! Pa oh tebi, duhovstvo, ki tlačiš narode in vklepaš v okove, s tim da jim donašaš blago vest, učiš jih lepega življenja in čuješ nad njimi očetovsko, da ne padajo v prevare, pregrehe, da se ne okužijo po sramoti!

Zakaj je vendar tebi, o duhovstvo, taka osoda? Kristusa so križali, češ, da se je delal za kralja judovskega: morebiti je v tem kaj pojasnila. Opazujem vse korake duhovnikov, vidim mnogo človeškega, slabega, grešnega: toda da bi duhovstvo tlačilo ljudi? Morebiti pak — na prižnici, ko duhovnik prosi, svari, opominja, moli? Pred altarjem, ko daruje sveto daritev za svoje verne? V spovednici? Da da, tukaj! „Ubog človek, nedolžen — pride tje in spovednik ga kuje v verige.“ O grozna slepota! A kaj! Kedor se ogiblje spovednice, on tudi spovednikovih solz ne vidi, solz pomilovanja in žalosti; tudi njegovih prošnjá ne sliši, tudi njegove gorečnosti ne čuti, s katero hoče raztajati ledeno grešnikovo serce. O človek, ko bi ti vedel, ko bi ti vedel — kako imaš v svoji oblasti pred spovednico srečo spovednikovo, kako ga lahko osrečiš s svojo spokornostjo, a ga pahneš skoro v tužno obupnost, ko te vidi odhajati, kakoršen si bil prišel: poznal bi potem duhovsko vladoželjnost do dna!

Pa dosti tega. V imenu človekoljubnosti in humanitete bi smelo duhovstvo svetu bližati se v tako le prošnjo: Mi, vaši bratje po kervi, prosimo vse ljudi, da naj tudi za nas veljajo enake postave, kakor za druge enaka načela, kakor i za druge. Ne imejte nas za napadne in hudobne, zato, ker smo duhovniki, ne gojite sovraštva proti nami, ki smo ljudje, kakor vi — upamo, da poštene in vsem dobro hoteči. Dajte nam človeških pravic, sodite nas človeško. Bodite vsaj uverjeni, da tudi v duhovnikih bijejo serca vneta za blagor človeštva, da klije v njih čista ljubezen do naroda. Ako je ta ljubezen, ljubezen, ki ima za namen naj prej večni blagor, potem se le časní, ako je ta ljubezen vladoželjnost, potem le metajte nad nas kamenje. Duhovniki pa imajo terdno upanje, da bode prišla kedaj doba takega človekoljubja, ki ne bode duhovskega delovanja sramotilo, gerdilo in ga z zaničevanjem — hudobno imenovalo: duhovska vladoželjnost.

Vse le v Tvojo čast, Gospod!

Glej! vsi zbori Serafinski,
Vse višave, celi raj,
Vstavi večno-domovinski,
Vsi duhovi vekomaj —
Slavo pojejo, Gospod,
Gromovito Ti ondod!

Solnce, mesec, vse zvezdice
Luči rajskih visočin,
Vse živali, v zraku tice,
Ribe morskih globočin,
Vsi po svoje Te, Gospod!
Stvarnika časté povsod.

Rožice poljá duhteče,
In rastline vse zemljé —
Vsaka Tvojo čast šepče,
Vse se Tebe vesele;
Češen, hvaljen, o Gospod,
Stvarnik naš, na veke bod'!

In ti človek, z dušo vsotvarjen,
Sliko ki Njegovo imaš,
Z milostmi naj bolj obdarjen,
Mu li čast spodobno daš?
Dajaš lep izgled, povod,
Da častí se Bog — Gospod?

Oh! iz dna serca prepevaj,
Združi v čast Mu vse moči,
Za Gospoda vse ogrevaj,
Serce naj le zanj žari:
Večno vsmiljen si, Gospod,
Večno hvaljen si povsod!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Dunaj. Deržavni zbor je prenehal 4. t. m.; nadaljeval se bode 25. aprila, v petek po beli nedelji.

V Avstraliji se močno razširja katoliška vera in omika, kakor se je poročalo pred nekaj časom. Sidnejski nadškof Vaughau je lansko leto postavil temeljni kamen k novi zali cerkvi v glavnem mestu, pri čimur se je vdeležilo 3000 katoličanov. V 6 letih, kar je Vaughau ondi nadškof, so katoličani darovali nad 1 milijon in 80 tisuč gld. za zboljšanje nižjih šol. Število teh šol je osemkrat več, kot je bilo pred 13 leti. Takrat je podučevalo 57 šolskih Sester, zdaj jih je že 149. Učnikov, naj bolj iz jezuitovskega reda, je 60. — To dosti očitno kaže, kdo olikuje divje narode, kakor je tudi očitno, kdo je bil po naših krajih vir olike tistim prevzetnim nehvaležnikom, kateri zdaj Cerkev in duhovstvo psujejo.

Švedija. (*Le k materi domu!*) Iz Holanškega naznanjajo, da se je 900 družin odpovedalo protestanstvu. Na Angleškem so trije odlični protestanški duhovniki prestopili v katoliško Cerkev, in ravno tako tudi brat vodnika konservativne stranke v angleški poslanški zbornici. Med duhovniki je eden ud visokega plemstva. Resno študiranje sv. pisma mu je oči odperlo za luč resnice. — Veliko zgledovanje je zbudilo, da je na Upsalski univerzi osem študentov se odmenilo prestopiti v katoliško Cerkev, kar smo že omenili. Švedija je bila pred več leti še do čistega protestanška; Upsala je „protestanški Rim“ za Švedijo, to je, sedež protestanškega nadškofa. — V Benedkah so 3 judje prejeli sv. kerst. — V Obernai-u na Elza-

škem je eden protestanških profesorjev z družino vred postal katoličan. Njegov sin z drugimi mladimi katoličani vred se je podal v apostolsko šolo oo. jezuitov v Littlehampton na Angleško. — V Hamburgu je bilo l. 1848 le 200 katoličanov, sedaj jih je 20.000.

Amerikanske novice. Napredek. Kako se po nekterih krajih v Ameriki razcveta katoličanstvo, kaže to-le kratko poročilo: V škofiji Fort-Wayne je sedanjo dobo 63 medsvetnih in 39 redovnih duhovnov, 24 seminaristov, 120 cerkvá, 17 kapel. 1 višji odgojišče za dečke, 7 odgojišč za deklice, 59 farnih (katoliških) šol s 7181 učenci, 2 ubožnici s 150 prebivavci in 3 bolnišnice. Katoliških prebivavcev je nekako 85.000. —

Marquette, bolj nova škofija našega rojaka prečast. g. škofa Jan. Vertina, ima 32 mašnikov, med njimi 7 redovnikov, 1 novince za bogoslovje, 36 cerkvá, 6 kapel in moliš (oratorij), 68 misijonskih stáj, 6 ženskih samostanov, 2 moška samostana, 3 šole za hčere, 400 dečkov in 800 deklic, ki hodijo v katoliške šole, 15 dečkov in 45 deklic, ki se izreajo v sirotišnici; 1 azil (pribežališče) in 30.000 duš (tedaj malo več kot cela Ljubljana prebivavcev), med njimi nekako 29.000 belih in med 1000—2000 Indijanov in mešanih.

Boston. Sv. Oče Leon XIII so praznik sv. Patricija (Patrik) za Bostonsko nadškofijo povzdignili v dvojnati praznik pravega reda in vsim, ki ta dan prejmejo sv. Obhajilo in v eni ondodnih cerkvá v papežev namen molijo, podelili popolnoma odpustek.

V pšenici utonil. V Dubuque-u je 14. sušca počila ena ondodnih žitnic (kašt) in tisuče mernikov pšenice se je vsulo na cesto. Perry Clinton je bil v pšenico pokopan in se je zadušil.

Škoda, da ta ne vé za ljubljansko dijaško kuhinjo! Novojeorški dnevnik pripoveduje, da neki Vanderbilt, naj veči tergovec z železom, ima strahotno premoženje: veliko čez dve sto tisuč mil. dolarjev.

Še enkrat o razstavi v Rio de Janejro. „Kolumbia“ pravi, da brazilijanski poslanec na kraljevem dvoru v Bruselju je povabil keršanske šolske brate v Belgiji, da so se omenjene razstave vdeležili. Cenitveni odbor je šolske brate na prav poseben način odlikoval. Dobili so ne manj kot šest diplomov pravega reda, tri družega reda in tri častne pohvale. Vradni „Journal di Commercio“ omenja, da red šolskih bratov je bil vstanovljen l. 1680, vodi pa zdaj čez 1200 šol po vsih delih svetá; med temi na Belgiškem 123 šol z 18.700 gojenci. Ta red, pravi list, nam s svojim izgledom prav živo kaže, kaj premore človekoljubni občut zedinjen z redovnim duhom. Dolžni smo jim nezmerno hvaležnost; na razstavi v Rio de Janejro so nam spoznati dali tako izredno velike napredke, ki so jih storili v svojih začetnih, normalnih, obertnih in realnih šolah itd., in ki so jim dosegli tako številne darila in odlike na raznih vsesvetnih razstavah. Posebno omeniti je še, da vsi od bratov razstavljeni predmeti: šolske bukve, klasiške dela, modeli, zemljepisne karte, šolske pohišja itd. so njih lastna iznajdba, oziroma delo udov omenjene redovne okrajine. Izverstne dela učencev lahko dajo sklepati, da raba njihovih poterjenih metod obilno pripomore k dosegi prelepih rezultatov. Manjka nam prostora, da bi vse dostojno popisali. Razne zemljepisne dela in tvarine se izhajajo v dopolnjen in doveršen tečaj, kterege mora občudovati sleherni strokovnjak. Pregiblivi plani in geometriške podobe na kartonu, ki služijo za predočevanje projekcij in perspektiv, so posebno zanimivi. Čez vse veliko občno pozornost pa je obudil preumetni „aritmetični“ brata Marian-a. To je silo zanimiva računska naprava omenjenega brata. Omenimo še, da novicijati in školastikati za izgojo redovnih novincev za šole so med drugim na Dunaju in v Alost-u (v Belgiji).

Človek ne vé, kaj ga čaka! V jamniku, imenovanem Pokahontas, se je pripetila prestrašna nesreča. Vnel se je plin po jami in čez 150 ljudi je grozen konec storilo. Samo 6 grozno zdelanih trupel so v začetku zamogli izleči, ker vse jame so napolnjene s kužljivim zrakom. Veliki ventilator in vse mašine so razdane, in po 200 do 300 metrov od jame oddaljene hiše je puh poderl. Vnel se je plin, ker so s svetilkami šli pregloboko v jamo. Vsa jama je bila v ognju in so jo torej za kacin 14 dni do sape terdo — hermetičsko — zadelali, ker to je edini pomoček, da se plamen zaduší. Trupla 150 merličev so torej v jami. Ta nesreča je ena naj večih, ki so se to leto dogodile v Ameriki... Človek ne vé, kaj ga čaka; Bog daj, da bi bili zmeraj na smert pripravljeni!

Otročji samomori se namerjajo tudi v Ameriki. Poročevalec dveh tacin pristavlja: Take djanja opominjajo k premišljevanju. Koliko npravno razdjanje se je moralo vgnjezditi v sercih mladih samomorcev? Od kod je prišlo seme k tako žalostnemu sadu? Tu ste zlasti dve reči, kateri zadeva naj hujši tožba: Čisto brezverska izreja doma in v šoli, in pa zanikarne bukve in spisi, ki se tukaj mladini v roke spravljajo. Branje razbojniških dogodb in morij kakor so „Dime“-novele in po časnikih, mladini vmišljijo vnamejo in spridijo in tega nasledki so take strahote. — Pisavci in razširjavci tacin spák so prederzni gojivci take nesrečne mladine, torej nje ubijavci, in to bo vedno huje, ako se v izgoji ne poverne k drugi zistemi, k Bogu in njegovi sv. veri.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v bratovsko molitev. — Nekdo živo priporočen, da bi ga dobrotljivi Bog na priprošnjo N. lj. G. presv. Serca rešil iz hude stiske, ter obljubi zahvalo naznaniti, kadar bo uslišan. — Oseba v dušnih velikih potrebah za pomoč. — Deklica v dušnih potrebah. — Neka spridena deklina za poboljšanje. — Neka družina za dušno in telesno potrebo iskreno priporočena. — Afrikanski misijon v veliki nevarnosti z misijonarji vred. — Bolna oseba, ob enem v revšini in stiskah, zelo goreče priporočena.

Koledar za prihodnji teden:

14. mal. travna. Velikonočni ponedeljek. S. Justin. — 15. S. Anastazija. — 16. S. Benedikt. Lab. — 17. S. Rudolf. — 18. S. Amadej. — 19. S. Ema. — 20. Bela nedelja. S. Viktor.

Listek za raznoterosti.

Kaj si nakoplje, kdor staršev ne posluša. Bila sta dva kmeta; eden v vasi L. z imenom D., drugi v vasi V. po imenu E. Oba sta si rada pomagala v potrebi. Nekega dne je poslal kmet D. svojega 12letnega pastirja k kmetu, svojemu prijatelju D., da bi mu konja posodil. Povedal je pa tudi dečku, ne zasesti konja, kajti je še mlad in ne zna nositi. Deček gre in je dobil konja od kmeta E., kateri ga je ravno tako svaril.

Toda paglovec ni poslušal. Nekoliko časa konja res vodi za uzdo. Ko pa pride toliko dalje, da ga ni nihče več vidil, puhne na konja, ter zelo prederzno zajaha. Toda veselje je bilo kratko. Ravno, da je nekoliko časa jezdil, ga sreča voz, katerega se je konj ustrašil in splasil. Ni se dal več berzdati, derví se v kolobar in kmalo dečka z vso silo otrese. Pa, žali! obvisel je na sedlovih jermenih, živi človek mu ni mogel pomagati. Vlekel ga je do hiše svojega gospodarja. Tu so ga še le rešili. Bil pa je ves kervav in poln ran, vsled katerih je moral v malo urah umreti.

Otroci, spolnujte 4. zapoved! (Schutzengel.)

Starodavna Troja na dnevu. Posebno znamenit spis „Schliemanns Ausgrabungen und Troja“ je v 3. sošitku „Stimmen aus Maria-Lach“ 1884 doveršen. Pisavec Pachtler pravi ob koncu med drugim: „Velikrat me je pri študijah Schliemannovih del obhajala misel: Kakošno bo zbujeenje (novega) nejevrnika, ko bo svoj dan primoran kakor neutajljivo dogodbo gledati tisto, za kar se v življenji prevzetno ni zmenil, ali pa je tisto pretresovaje napadal, morebiti celo merzlokervno sovražil!“ Hiperkritiška lažnjiva „Wissenschaft“ je namreč starodavni „Ilion“ in kar je po Homeru z njim v zvezi, ravno tako med basni berskala, kakor dela z naznanili stare in nove zaveze. Kako resnično, sklepa Pachtler, je rekel naš prečešeni Zveličar: „Blagor jim, ki niso vidili, pa so vender verovali!“

Kakošen sad obrodijo kazališa. Teržaški listi naznanjajo, da prešnje nedeljo je v „gabinetu Minerva“ g. C. G. Botturo med veliko pohvalo imel govor o vplivu kazališ do npravnosti (poštenosti in čednosti). Močno je hvalil klasiško žaloigro, silovito in po pravici pa je grajal nekake novošegne igre, iz katerih mladina ne more pridobivati nič drugega kakor pohujšanje in kužljive nauke. Še posebej je grajal „operetto“, ki je prav velikrat gola nesramnost („porcheria“), pri kateri pričujoča biti bi se morala sramovati vsaka poštna oseba. — Kaj podobnega je viditi včas tudi v kaki „čitalnici.“ Deklamujoče ali pevajoče ženstvo že ne vé, kako bi se bolj razgaljeno in spotikljivo napravilo, da bi bilo bolj kužljiva mreža za oči. Marsikterikrat bi veliko dobroto občinstvu skazal, kdor bi take nesramoljive spake z bičem pognal z odra.

Ne v Aleksandrijo! „Soča“ v več spisih po pravici svari Slovenke pa tudi Slovence: „Ne v Aleksandrijo, ne v Egipt!“ in živo popisuje npravno in gmotno škodo, ki od tod izvira — ne le za zadevne osebe, ampak tudi sploh za občine.

Smélo bi se pa tudi mnogim klicati: „Ne v Terst!“ In dalje mnogim poštenim po kmetih: „Ne v Zagreb, ne v Karlovec!“ — Tudi še mnogim: „Ne v Celovec in na Koroško, ali sploh: „Varite se mést!“ ... V Aleksandriji je pa tudi zato za Slovenke in Slovence slabo in nevarno, ker je težko misliti, da bi ondi našli slovenskega spovednika, še manj pa kdaj kako slovensko božjo službo, in so toraj take uboge osebe prav popolnoma zapuščene. Kaj je s tacimi še le v kaki bolezni, smertni nevarnosti? Boljše je doma krompir majiti z mirno vestjo, kakor pa na tujem z rumenjaki žvenkati, imeti pa škorpijona v sercu.

Kdo je bistrumen? Bistrumen je, kdor skerbí zase, da je v redu njegov dušni stan. Kdor to zanemari, ta je plah, kakor pravi Ločan. Kdor se s smolo pečá, se osmoli. Kdor v nevarnost zahaja, v nevarnosti pogine.

*Spomlad lepa se ponuja,
Vse k žitljenju se obuja,
Bog daj še prijateljem,
Blagim vsim čitateljem
Prav veselo Aleluja!*

Dobrotni darovi.

Za študentsko kuhinjo: Nekdo 10 gld. — Preč. g. kan. A. Zamejic 5 gld. — Čast. g. župnik Fr. Jarc 2 gld. — G. K. P. 25 gld. — Čast. g. župnik J. Karlin 8 gld. 53 kr. — Čast. g. Fr. Tavčar pri sv. Joštu 2 gld. — Čast. g. kapl. J. P. 10 gld. — Iz Štange po čast. g. župniku 50 kr. — Čast. g. župnik L. Albreht 2 gld. — Preč. g. kan. M. Leben 5 gld. — Čast. g. M—lj 2 gld. — Dober prijatelj 6 gld. — Preč. g. župnik K. Tedeschi „za pirhe“ 3 gld. — Neimenovan 5 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Nekdo 10 gl. — Iz Tuhinja po čast. g. župniku Ferd. Kogeu 20 gld. — za srečke (vv. 231 in 232) 12 gld. 70 kr. zbirk, in nekaj knjig in vezenj za dobitke. — Župnija Mirna po čast. g. župniku Fr. Jarcu za srečke 10 gld. — Doberniče po čast. g. župniku 4 gld. — Od sv. Jošta čast. g. Fr. Tavčar 10 gld. za srečke. — Duhovnjani v Štangi po čast. g. župniku 10 gld. za srečke, 5 gld. nabirk. — Preč. g. kan. Fr. Kosar 10 gld. za srečke v.: 689. — Iz Smlednika duhovnja 40 gld., vmes za srečke 5 gld.

Za sveto Detinstvo: Nekdo 10 gld. — Iz Vodice po čast. g. župniku 10 gld.

Za sv. Očeta: Nekdo 1 angl. souvr. — Doberniče po čast. g. župniku 3 gld. — Čast. g. kapl. J. P. 10 gld. — Iz Štange po čast. g. župniku 2 gld. 50 kr. — Iz Doba po čast. g. župniku 8 gld. — Z Gorjan preč. g. župnik K. Tedeschi 5 gld. — Neimenovan 5 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Župnija Mirna po čast. g. župniku Fr. Jarcu 18 gld. — Iz Cerkljan na Gorenškem 32 gld. 40 kr. — Iz Višnje gore 21 gld. 21 kr. — Iz Dobrove pri Ljubljani 27 gld. — Rotija Gogala 20 kr. — S Štange 13 gld. 20 kr., po čč. gg. Uršulinarh 16 gld. 34 kr. — Iz Doba 43 gld. — Iz Semiča 49 gld. 40 kr. — Iz Podlipe 10 gld. — Iz Šmartna pri Litiji 21 gld. 90 kr. — Iz Štange 5 gld. — Iz Šmarije na Dolenjskem 21 gld.

Za kapelo sv. Jožefa v Kuteževem: Nekdo 3 gld. — Čast. g. župnik J. Karlin 1 gld.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Reteče po čast. g. župniku Stan. Šrancu 3 gld. — Z Gorjan preč. g. župnik K. Tedeschi 3 gld. — Mirna 1 gld. 60 kr. — Doberniče po čast. g. župniku 3 gld. 47 kr. — Smlednik 5 gld. 40 kr.

Za kak dober namen: Čast. g. kapl. J. P. 30 gld. *Za afrikanski misijon:* Preč. g. župnik K. Tedeschi 3 gld. — Nekdo 5 gld.

Za misijon čast. gosp. Val. Laha: Nekdo 5 gld.

Za bratorščino sv. Bonifacija: Nekdo 10 gld.

Za Ratisbonov misijon: Nekdo 2 gld.

Za misijone v Kini: Nekdo 5 gld.

Za Pariško bratorščino duš v vicah: Nekdo 10 gld.

Za redovnice v Banjaluki: Nekdo 10 gld.

Za nune v Serajevev: Nekdo 10 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Kr.: Vse opravljeno; serčna hvala in vesele praznike! — Uršul. Uderman pri sv. Štefanu v Ameriki: Pravite, da bi radi imeli „Danico“ zase: posvetovajte se z enim kranjskih ondutih gospodov tam, in bodo povedali, kako in kaj? Tudi naj vaš napis čisto natanko naredé.